

ARCHIDIECEZJA CHICAGO

ZAZNACZ, JEŚLI JESTEŚ UCZESTNIKIEM PROGRAMU RCIA

Dodatkowe informacje o małżeńskim procesie sądowym można znaleźć w broszurce „**Często zadawane pytania dotyczące procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa**” (FAQ) załączonej do aplikacji, jak również na stronie internetowej www.archchicago.org (Departments/Metropolitan Tribunal). Jeśli mają Państwo dodatkowe pytania dotyczące niniejszej aplikacji, prosimy skontaktować się z Trybunałem telefonicznie pod nr. (312) 534.8280 [ang.] lub (312) 534.5202 [pol.] w godzinach urzędowych od 9:30 AM do 4:00 PM od poniedziałku do piątku włącznie, lub e-mailem na adres: tribunal@archchicago.org

- 1) Aplikacja zostanie rozpatrzona tylko wtedy, gdy małżeństwo zostało już rozwiązane przez rozwód cywilny.
- 2) Brakujące informacje, szczególnie dotyczące adresu byłego współmałżonka, opóźnią przyjęcie aplikacji.
- 3) Po otrzymaniu i po rozpatrzeniu aplikacji, pracownik Trybunału skontaktuje się z Państwem bezpośrednio lub APLIKACJA BĘDZIE PRZESŁANA DO PAŃSTWA PONOWNIE z dodatkowym zestawem pytań.

CZEŚĆ A Informacje ogólne

(Proszę zakreślić: Pan, Pani, Dr)

1. Imię i nazwisko: _____
(Imię) (Drugie imię) (Nazwisko)

(Nazwisko **panieńskie**): _____

2. ADRES zamieszkania: _____ Nr. mieszkania _____
ulica

miasto

kod pocztowy

powiat (County)

stan

Czy jest to stały adres zamieszkania? _____ Jeśli NIE, proszę wyjaśnić _____

Nr. telefonu (włącznie z numerem kierunkowym): (dom) _____ (praca/komórkowy) _____

Adres internetowy (E-mail) _____ Data i miejsce urodzenia _____

Zawód: _____ Adres miejsca pracy: _____

- 3) Prosimy wpisać **WSZYSTKIE** zawarte przez Pana/Panią małżeństwa **WŁĄCZNIE Z OBECNYM** małżeństwem cywilnym:
(Prosimy zaznaczyć małżeństwo zawarte lub pobłogosławione w Kościele katolickim)

Imię i nazwisko byłego małżonka/małżonki (panieńskie) DATA zawarcia NAZWA parafii/urzędu stanu cywilnego/sądu

A. _____

Adres parafii/ urzędu stanu cywilnego/ sądu

miasto, ulica, powiat, stan

B. _____

Adres parafii/ urzędu stanu cywilnego/ sądu

miasto, ulica, powiat, stan

C. _____

Adres parafii/ urzędu stanu cywilnego/ sądu

miasto, ulica, powiat, stan

4. W jaki sposób, kiedy i gdzie (miejsce rozwodu) KAŻDE z tych małżeństw zakończyło się?

Rozwód, Śmierć, Stwierdzenie nieważności   Data   Miejsce (powiat i stan/ jaki sąd biskupi)

A. _____

B. _____

C. _____

5. Którego małżeństwa dotyczy TA APLIKACJA (Proszę zakreślić **jedno**): A lub B lub C

6. Jeśli związek ten był zawarty cywilnie lub w obrządku nie-katolickim, czy Kościół katolicki udzielił na to zgodę?

Tak ___ Nie ___ Jeśli TAK, w którym kościele powyższa zgoda została wpisana do ksiąg? _____

7. Czy kiedykolwiek był Pan/Pani ochrzczony/a? _____

Jeśli TAK, w jakiej wierze _____ Kiedy? _____

Nazwa i adres kościoła _____

Pani/Pana wyznanie w czasie zawierania małżeństwa _____

8. Czy istniało między Państwem (jako mężem i żoną) jakieś pokrewieństwo (nawet przez adopcję) ? Tak ___ Nie ___

Jeśli TAK, jakiego stopnia/rodzaju _____

9. Państwa **wiek** w momencie zawierania małżeństwa: Mężczyzna _____ Kobieta _____

INFORMACJE O BYŁYM MEŻU/ BYLEJ ŻONIE

10. OBECNE imiona i nazwisko **byłego męża/ bylej żony**, do którego/ej odnosi się TA aplikacja:

Należy dołożyć WSZELKICH MOŻLIWYCH starań, aby ustalić aktualny adres byłego/ lej współmałżonka/i. Brak takiej informacji opóźni przyjęcie aplikacji.

(Proszę zakreślić: Pan, Pani, Dr)

(Imię)

(Drugie imię)

(Nazwisko)

ADRES zamieszkania: _____ Nr. mieszkania _____

ulica

miasto

kod pocztowy

powiat (County)

stan

Czy jest to **stały** adres zamieszkania? _____ Jeśli NIE, proszę wyjaśnić _____

Numer telefonu (włącznie z numerem kierunkowym): (dom) _____ (praca/komórkowy) _____

Adres internetowy (E-mail) _____ Data i miejsce urodzenia _____

Zawód: _____ Adres miejsca pracy: _____

11. Jak długo chodziliście Państwo ze sobą **przed zaręczynami**? _____
 Ile czasu byli Państwo **zaręczeni** przed zawarciem małżeństwa? _____
12. Ile dzieci urodziło się lub zaadoptowano w tym małżeństwie? _____
13. Kiedy nastąpiła **ostateczna separacja** (nie rozwód)? _____
14. Czy Pana/Pani współmałżonek/ka był/a ochrzczony/a? _____
 Jeśli TAK, w jakiej wierze? _____ Mniej więcej kiedy? _____
 Nazwa i adres kościoła _____
 Jeśli NIE, skąd o Panu/Pani o tym wiadomo? _____
 Jakie było wyznanie Pana/Pani byłego/ej małżonka/i w czasie zawierania małżeństwa _____
15. Czy kiedykolwiek wnosił Pan/Pani aplikację o stwierdzenie nieważności waszego małżeństwa do Sądu biskupiego?
 Jeśli TAK, które małżeństwo? Gdzie i kiedy? _____

CZĘŚĆ B

Informacje dotyczące poprzednich związków małżeńskich **byłego** męża/ **byłej** żony
Prosimy wypełnić tę część TYLKO jeśli, odpowiedź na pytanie 16 jest TAK

16. Czy były małżonek/ka wstąpił/a w jakikolwiek związek małżeński **ZANIM** poślubił Pana/Panią? _____
Jeśli NIE, przejdź do części C
17. Ile razy wstępował/a w związek małżeński zanim poślubił/a Pana/Panią? _____
Jeśli miało to miejsce więcej niż jeden raz, odpowiedzi na pytania 18-21 odnośnie poszczególnych małżeństw prosimy umieścić na dodatkowych kartkach.
18. Czy poprzedni mąż/żona byłego współmałżonka/ki **ŻYŁ/A**:
 a) w momencie zawierania Waszego związku? Tak _____ Nie _____ *Jeśli NIE, przejdź do części C*
 b) prze cały okres trwania Waszego małżeństwa? Tak _____ Nie _____
19. Czy było to **PIERWSZE** małżeństwo dla obu stron (byłego męża/żony i jego/jej partnera/ki)? _____ Jeśli NIE, prosimy wyjaśnić: _____
20. Czy ich małżeństwo było przez Kościół katolicki uznane za nieważne? _____
21. Czy mogą Państwo dostarczyć informacje dotyczące poprzedniego współmałżonka/ki byłego męża/byłej żony?
 Imię i nazwisko (panieńskie, jeśli kobieta) byłego męża/ byłej żony, osoby wymienionej pod nr. 10 niniejszej aplikacji
 Wyznanie poprzedniego/ej męża/żony: _____
 Data i miejsce gdzie było zawarte małżeństwo poprzedniego/ej męża/żony: _____
 Data i miejsce rozwodu: _____

CZEŚĆ C

Intencje przedmażeńskie

22 W momencie ślubu, intencje i opinie osób na temat małżeństwa jak też ich przygotowanie do małżeństwa bywają bardzo różne. Stwierdzenia umieszczone poniżej mają na celu zrozumienie z jakim nastawieniem i oczekiwaniami zawierali Państwo małżeństwo. Prosimy zastanowić się nad każdym z poniższych stwierdzeń i zaznaczyć **jeśli** odnoszą się one do Pana/Pani (**JA**) lub byłego/ej małżonka/i (**ONA**). Stwierdzenia te dotyczą **WAŻNYCH lub PODSTAWOWYCH INTENCJI** z jakimi rozpoczynaliście Państwo życie małżeńskie. Przy każdym stwierdzeniu **można zaznaczyć jedną, obydwie lub też nie zakreślać żadnej z możliwości**. Nie ma „poprawnych” lub „niepoprawnych” odpowiedzi.

W oparciu o poniższe odpowiedzi, dostaną Państwo zestaw szczegółowych pytań dotyczących możliwych tytułów nieważności małżeństwa. Pytania te pomogą Państwu w sformułowaniu swoich pisemnych zeznań w późniejszym czasie. Prawo kościelne **WYMAGA**, aby do rozpoczęcia procesu przedstawić **listę świadków** w celu udowodnienia swojego twierdzenia o nieważności małżeństwa. Świadkowie (rodzice, rodzeństwo, znajomi, itp.) otrzymają od sądu pytania drogą pocztową.

JA ONA

A. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- nie było dostatecznie dojrzałe by zrozumieć zobowiązania, które wypływają z małżeństwa
- starało się uciec od trudnej sytuacji w swoim życiu
- sądziło, że musimy się pobrać, ponieważ chodziliśmy ze sobą długi czas
- miało poważne wątpliwości, czy decyzja o małżeństwie była dobra
- nie brało pod uwagę, czy nasz związek miał wystarczające podstawy, by zawrzeć małżeństwo
- nie miało wystarczającego doświadczenia w chodzeniu na randki i w relacjach z płcią przeciwną
- sądziło, że skoro współżyliśmy seksualnie, małżeństwo było nieuniknione
- zignorowało sprzeciw rodziny lub przyjaciół
- dorastając, nie miało dobrego przykładu małżeństwa

B. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- doświadczyło (osobiście lub w rodzinie) przemocy fizycznej, wykorzystywania seksualnego, nadużywania alkoholu i narkotyków
- korzystało lub potrzebowało poradnictwa psychologa/psychiatry z powodu zaburzeń osobowości/choroby psychicznej
- nie było w stanie utrzymać pracy; ukończyć szkoły; prowadzić stabilnego stylu życia lub relacji międzyludzkich z powodu zaburzeń osobowości
- używało przemocy fizycznej i innych niewłaściwych zachowań społecznych w relacjach międzyludzkich
- nie akceptowało odpowiedzialności za popełnione czyny
- zmagало się z sytuacją, która później okazała się uzależnieniem (hazard, alkohol, narkotyki, pornografia, itp.)
- doświadczyło, wyrażało lub zaprzeczało trudnościom w sferze orientacji seksualnej

C. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- nie chciało małżeństwa z tą konkretną osobą, ale zdecydowało się na małżeństwo z jakiegoś osobistego powodu
- nie chciało stworzyć relacji partnerskiej w małżeństwie (np. wzajemna pomoc i troska, itp.)
- uważało inne rzeczy za ważniejsze niż osobę współmałżonka/ki, np. _____
- nie zamierzało podjąć obowiązków małżeńskich w stosunku do drugiej osoby
- chciało wycofać się z samej ceremonii ślubu, ale nie mogło tego uczynić

D. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- nigdy nie chciało mieć dzieci (nawet jeśli zostało to wyjawione dopiero po ślubie)
- nie chciało mieć stosunków seksualnych, jeśli nie były używane środki antykoncepcyjne
- zamierzało opóźnić posiadanie dzieci z jakiegoś osobistego powodu
- nigdy nie zamierzało podjąć się odpowiedzialności za wychowanie dzieci

E. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- wierzyło, że niewierność małżeńska jest dopuszczalna z pewnych względów
- wierzyło, że można współżyć seksualnie z inną osobą, poza małżeństwem
- było niewierne przed lub krótko po ślubie
- wierzyło, że można być niewiernym w małżeństwie o ile nie jest się zaangażowanym emocjonalnie
- nigdy nie zamierzało dochować wierności małżeńskiej

F. W czasie zawierania małżeństwa oboje lub jedno z nas:

- było przekonane, że rozwód jest dopuszczalny jeśli małżeństwo będzie nieudane albo nieszczęśliwe

CZĘŚĆ D**Dotyczy PRZYSZŁEGO małżeństwa w Kościele katolickim**

23. Czy jest Pan/Pani w kolejnym małżeństwie (nawet cywilnym)? _____ LUB czy planuje Pan/Pani małżeństwo? _____
Jeśli obie odpowiedzi są NIE, prosimy przejść do części E

24. Imię i nazwisko OBECNEGO/PRZYSZŁEGO małżonka/ki:

_____

(Nazwisko panięskie): _____

25. Adres: _____ Data urodzenia: _____

26. Czy Pani/Pana przyszły małżonek/ka był/a kiedykolwiek ochrzczona? TAK ____ NIE ____

W jakim wyznaniu? _____

27. Jeśli jest Pan/Pani OBECNIE w związku małżeńskim (nawet cywilnym) prosimy podać:

Data małżeństwa _____ Miejsce małżeństwa: _____

Kościół niekatolicki, urząd stanu cywilnego/sąd miasto, powiat, stan

28. Czy Państwa OBECNY lub PRZYSZŁY małżonek/ka był/a w związku małżeńskim (nawet cywilnym) z inną osobą? ____

Jeśli NIE, prosimy przejść do części E Jeśli TAK, ile razy: _____

29. Czy ich poprzednie małżeństwo/małżeństwa były uznane za nieważne przez Kościół katolicki? ____ Jeśli TAK - przez jaki sąd biskupi? _____

UWAGA: Jeśli nie stwierdzono nieważności małżeństwa Państwa OBECNEGO lub PRZYSZŁEGO małżonka/ki (osoba pod nr 24) LUB nie miała miejsce śmierć byłego małżonka/ki (osoby pod nr 24), **MOŻE** istnieć potrzeba stwierdzenia nieważności ich byłego małżeństwa. Prosimy skontaktować się w tym celu ze swoją obecną parafią, po więcej informacji.

CZĘŚĆ E

30. Czy istnieją jakieś dodatkowe okoliczności lub informacje, które mają związek z obecną aplikacją, o których Trybunał powinien być poinformowany. Prosimy, napisać o nich w paru słowach

_____
 _____

PODPIS POWODA/POWÓDKI

PODPIS KSIĘDZA/PACOWNIKA PARAFII/NOTARIUSZA(WYMAGANY)

Data: _____

Imię i nazwisko Księdza/Pracownika parafii: _____

(DRUKOWANE)

PROSIMY ODESŁAĆ DO:
Office of the Metropolitan Tribunal
Attention: Applications
835 North Rush Street
Chicago, IL 60611-2911

Adres parafii: _____

Nr. tel. do parafii:

OPLATA urzędowa **ZA ROZPATRZENIE APLIKACJI**
 w wysokości \$50 POWINNA BYĆ DOŁĄCZONA do aplikacji
 czek lub money order PŁATNE NA:
CATHOLIC BISHOP OF CHICAGO
PROSIMY ZACHOWAĆ KOPIĘ WYPEŁNIONEJ APLIKACJI

REVISED 11.2011. ©ALL RIGHTS RESERVED.

(DO UŻYTAKU SĄDU / OFFICE USE ONLY)

____ Formal	Competence: _____
____ Documentary	Permission needed: _____
____ Dissolution	TOP: _____
____ Other	Reviewer: _____

**CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA
DOTYCZĄCE PROCESU
O STWIERDZENIE
NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA**

F. A. Q.

**Metropolitan Tribunal
Archdiocese of Chicago**

2010

Metropolitan Tribunal
Archdiocese of Chicago
835 North Rush Street
Chicago, Illinois 60611

TELEFON

PO ANGIELSKU: 312.534.8280

PO POLSKU: 312.534.5202; 312.534.8378;
312.534.8247

FAX: 312.534.8314

OKŁADKA:

Oficjalne logo Metropolitalnego Trybunału Małżeńskiego Archidiecezji Chicago. Feniks — *(symbol wiecznego odradzenia się życia)* oznacza nie tylko miasto Chicago powstałe z popiołów po pożarze w 1871r., ale także wiarę w potęgę życia nad śmiercią.

ŁACIŃSKIE SŁOWA:

SALUS ANIMARUM LEX SUPREMA to średniowieczna maksyma prawna: NAJWYŻSZYM PRAWEM JEST ZBAWIENIE DUSZY.

WSTĘP

Od zarania ludzkości mężczyźni i kobiety zawierali ze sobą związki małżeńskie obejmujące niepodzielną wspólnotę życia. Dla chrześcijan małżeństwo jest przymierzem, w którym mężczyzna i kobieta swoją nieodwołalną zgodą ustanawiają między sobą wspólnotę całego życia, skierowaną ze swej natury do dobra małżonków oraz do zrodzenia i wychowania dzieci. Jezus Chrystus podniósł małżeństwo do godności sakramentu, gdyż wyraża ono Jego związek z Kościołem.

Niestety rozpad małżeństwa jest również częścią historii. Koniec małżeństwa przynosi ze sobą ból i rozczarowanie dla małżonków. Nauczanie Jezusa dotyczące małżeństwa jest jednoznaczne. Kościół Katolicki wierzy, że nikt nie może zerwać ważnie zawartego sakramentalnego związku małżeńskiego. Nic więc dziwnego, że katolicy doświadczający rozpadu ich związku małżeńskiego czują, iż zawinili względem siebie i Kościoła.

Ze względu na cywilne rozwody Kościół opracował kanoniczny system prawny badający czy małżeństwo było zawarte ważnie czy nieważnie. Kościół Katolicki świadomy tego, czym jest rozwód cywilny i jak bolesne są jego konsekwencje **broni nierozzerwalności małżeństwa zawartego ważnie**.

Trybunał Metropolitalny Archidiecezji Chicago wypełniając władzę sądowniczą w Kościele, bada status osoby w Kościele co do jej zdolności do zawarcia kolejnego małżeństwa w Kościele Katolickim. Trybunał ma nadzieję, że proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa stworzy szansę uzdrowienia wewnętrznego wszystkim osobom zaangażowanym.

Kościelny proces jest zupełnie inny od cywilnego rozwodu. Kościół w procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa stara się dojść do prawdy dotyczącej momentu składania przysięgi

małżeńskiej. Jeżeli orzeczenie Kościoła jest pozytywne, tzn., gdy stwierdzono nieważność małżeństwa, oznacza to, że w **momencie składania przysięgi** małżeńskiej zaistniały przeszkody unieważniające ten związek. Takie orzeczenie Kościoła nie zwalnia z cywilnych konsekwencji rozwodu (sprawy spadkowe, alimenty, prawo do nazwiska, prawne uznanie dzieci, itp.).

Niniejsza broszura ma na celu:

- Pomóc odpowiedzieć na pytania dotyczące procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa
- Pomóc w przygotowaniu się do rozpoczęcia procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa w sądzie kościelnym.

Więcej informacji można uzyskać w sądzie kościelnym dzwoniąc na numer 312.534.8280 od Pon. — Pt. w godz. 9:30AM – 4:00PM — informacje w j. angielskim lub 312.534.5202 od Pon. — Czw. W godz. 8:00AM – 3:45PM — informacje w j. polskim. Dodatkowe informacje można uzyskać również na stronie: www.archchicago.org (w tym celu proszę wybrać „Departments” i „Metropolitan Tribunal”).

Wszelkie dokumenty prosimy przesyłać na adres:

**Metropolitan Tribunal
Archdiocese of Chicago
835 North Rush Street
Chicago, Illinois 60611**

PYTANIA DOTYCZĄCE KOŚCIELNEGO PROCESU

Pierwsza część niniejszej broszury (1-22) dotyczy procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa prowadzonego w Metropolitalnym Sądzie Biskupim w Chicago. Druga część (23-45) dotyczy pytań zadawanych przez obie strony procesu, tzn. Powoda (czyli osobę rozpoczynającą proces) i osobę, która jest Pozwaną (czyli byłego/łej współmałżonka/ki).

1. CZYM JEST MAŁŻEŃSTWO W KOŚCIELE KATOLICKIM?

Kościół naucza, że małżeństwo pochodzi od Boga i rządzi się określonym prawem. Każdy człowiek zdolny do wyrażenia zgody małżeńskiej ma prawo do małżeństwa. Małżeństwo jest związkiem między kobietą i mężczyzną, które jest nierozzerwalnym przymierzem. Z tego powodu konieczne są pewne wymogi prawne, aby to przymierze było nierozzerwalne i wiążące.

- Osoba musi zobowiązać się do stałego i wyłącznego związku oraz musi być otwarta na posiadanie dzieci;
- Osoba musi być psychicznie dojrzała do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich.

2. CZYM JEST STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA?

Stwierdzenie nieważności małżeństwa jest prawnym orzeczeniem Kościoła Rzymsko-Katolickiego, że małżeństwo było zawarte nieważnie, tzn., że w momencie wyrażania przysięgi małżeńskiej zabrakło przynajmniej jednego istotnego elementu potrzebnego do ważności związku.

Kościelna nieważność małżeństwa nie stwierdza, iż związek nie zaistniał, choć był on uznany przez prawo cywilne, jako związek małżeński; nie zakłada, że związek zaistniał w złej woli i był moralnie wadliwy; **nie pozbawia prawnego uznania dzieci zrodzonych w tym związku (zob. też nr 15).**

3. CO MUSI BYĆ UDOWODNIONE W PROCESIE O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA?

W procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa musi być udowodniony fakt, że w momencie, kiedy nowożeńcy składali przysięgę, brakowało przynajmniej jednego z elementów potrzebnych do zaistnienia ważnego związku małżeńskiego.

(Proszę pamiętać, że zdrada małżeńska lub inne poważne problemy zaistniałe w czasie trwania małżeństwa nie są automatycznie powodami do stwierdzenia, że małżeństwo było zawarte nieważnie).

4. KTO MOŻE SIĘ UBIEGAĆ O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA?

- Wszyscy katolicy, którzy zawarli sakramentalny związek małżeński w Kościele katolickim w obecności księdza lub diakona oraz dwóch świadków lub ci, którzy otrzymali pozwolenie od Kościoła Katolickiego na ślub w innym niekatolickim kościele.
- Wszyscy Prawosławni i chrześcijanie, którzy zawarli związek małżeński w ich kościele.
- Wszyscy, którzy zawarli związek małżeński w jakikolwiek sposób i teraz chcą zawrzeć małżeństwo w Kościele katolickim.

5. KTO MOŻE ROZPOCZĄĆ FORMALNY PROCES O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA? DLACZEGO KOŚCIÓŁ ORZKA O NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA? DLACZEGO KOŚCIÓŁ WYPOWIADA SIĘ NA TEMAT MAŁŻEŃSTW NIEKATOLICKICH?

- Każdy z małżonków może rozpocząć proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa.
- Kościół katolicki ma prawo do zbadania ważności małżeństwa, gdy jedna ze stron o to prosi.
- Kościół katolicki rozpatruje sprawę o nieważność małżeństwa w przypadku, gdy niekatolicka strona pragnie poślubić katolika. Ponieważ każda dorosła osoba ma prawo do zawarcia związku małżeńskiego, Kościół katolicki zazwyczaj uważa niekatolickie małżeństwa za ważne, o ile nie udowodni się, że były one nieważne.

6. CZY BYŁY MAŁŻONEK (STRONA POZWANA) BĘDZIE POWIADOMIONY O PROCESIE I DLACZEGO?

- W momencie, gdy Powód (osoba rozpoczynająca proces) jest powiadomiony o przyjęciu sprawy, Sędzia informuje o tym stronę pozwaną i proponuje udział w procesie. Jeżeli strona pozwana nie chce brać udziału, sprawa jest nadal kontynuowana. Udział strony pozwanej nie jest konieczny, ale jest jednak pomocny w procesie.
- Podobnie jak w cywilnym procesie rozwodowym druga strona jest powiadomiona o rozpoczęciu sprawy, tak samo jest i w procesie kościelnym. Jeżeli strona pozwana nie jest zainteresowana procesem to ma do tego prawo, jednak prawo kościelne wymaga, by druga strona była świadoma, że rozpoczyna się proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa.

7. CZY POWÓD POWINIEN POWIADOMIĆ BYŁEGO MAŁŻONKA O PROCESIE?

Mimo, że są Państwo po rozwodzie cywilnym to powiadomienie drugiej strony jest mile widziane. W przeciwnym wypadku, list z sądu kościelnego do byłego małżonka może być źle przyjęty. W rozmowie z byłym małżonkiem mogą Państwo zaznaczyć, że czynią to z religijnych powodów i dla zamknięcia bolesnej przeszłości. Dobrze jest wytłumaczyć stronie pozwanej, iż poprzez proces pragną Państwo poznać prawdę o ważności waszego małżeństwa.

8. CO ROBIĆ, JEŚLI ADRES OSOBY POZWANEJ JEST NIEZNANY?

- Prawo kościelne wymaga poinformowania strony pozwanej o rozpoczęciu procesu. W przypadku, gdy adres strony pozwanej jest nieznany, należy udowodnić, że znalezienie adresu było niemożliwe. W takiej sytuacji Sąd wyznacza adwokata do reprezentowania strony nieobecnej.
- W celu znalezienia adresu osoby pozwanej należy wykorzystać m.in. Internet; pytać znajomych, krewnych i rodzin obydwu stron. Jeżeli udokumentowane poszukiwania okażą się bezskuteczne – proces będzie nadal prowadzony.

9. JAK ROZPOCZĄĆ FORMALNY PROCES O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA?

- W momencie rozpoczęcia procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa sakramentalnego musi mieć już miejsce rozwód cywilny.

- Osoba rozpoczynająca proces (Powód) najpierw powinna wypełnić Aplikację, którą można otrzymać w każdym kościele katolickim. Aplikację należy dokładnie wypełnić. Jeśli potrzeba, kapłan w parafii może pomóc w wypełnieniu tego dokumentu. **Złe lub niepełne wypełnienie Aplikacji opóźnia proces.** Bardzo ważne jest podanie aktualnego nazwiska i adresu strony pozwanej (zob. też nr 8).

- Gdy Aplikacja zostanie rozpatrzona, Powód otrzyma ją z powrotem wraz z dodatkowym kwestionariuszem, według którego jest proszony o napisanie historii swojego małżeństwa uwzględniając swoją rodzinę, osobowość i charakter obydwu stron, itp. To pisemne zeznanie należy podpisać pod przysięgą w obecności księdza lub notariusza. Zeznanie powinno być napisane przez osobę rozpoczynającą proces. Jednakże osoba ta może poprosić o spisanie swoich zeznań przez księdza, diakona lub inną osobę pracującą w parafii. Osoby te mają prawo do poświadczenia wiarygodności podpisu osoby składającej zeznanie.

- Po napisaniu Zeznania (tzw. TOP) wszystkie dokumenty (Aplikacja, Zeznanie, Lista świadków, Poreczenie Powoda) należy przesłać do Trybunału. Prosimy o zrobienie dla siebie **kserokopii** wszystkich wysyłanych dokumentów. Trybunał potwierdza otrzymanie powyższych dokumentów.

- Następnie Powód zostanie poproszony o skontaktowanie się z Przedstawicielem Trybunału (Field Advocate) w celu ustalenia daty spotkania. Na spotkanie to należy zabrać: metrykę chrztu z datą wystawienia nie starszą niż 6 miesięcy od dnia spotkania z Przedstawicielem, świadectwo ślubu oraz dekret rozwodu cywilnego.

10. JAKA JEST ROLA PRZEDSTAWICIELA TRYBUNAŁU?

- Przedstawiciel Trybunału przeprowadza osobisty wywiad z Powodem, pomaga w przygotowaniu

pozwu, sprawdza czy wszystkie dokumenty są skompletowane oraz odpowiada na pytania Powoda dotyczące procesu.

- Przedstawicielem Trybunału mogą być kapłani, osoby zakonne, diakoni i osoby świeckie odpowiednio przeszkolone. Osoby te należą do personelu Trybunału.
- Po wywiadzie Przedstawiciel Trybunału przekazuje wszystkie dokumenty Powoda do Trybunału w celu oficjalnego przyjęcia sprawy.

11. KIEDY SPRAWA JEST OFICJALNIE PRZYJĘTA?

- Gdy Przedstawiciel Trybunału przekaze cały komplet dokumentów do Trybunału, sprawa zostaje przydzielona jednemu ze sędziów. Sędzia decyduje czy istnieją prawdopodobne tytuły nieważności małżeństwa uzasadniające przyjęcie sprawy.
- Jeśli pozew jest przyjęty Sędzia powiadamia o tym obydwie strony. **Moment przyjęcia pozwu** (a nie wniesienia Aplikacji) **jest początkiem formalnego procesu**, dlatego sprawa otrzymuje nowy numer. Wszystkie czynności mające miejsce do tego momentu (nr 9 i 10) należą tylko do etapu wstępnego sprawy.

12. JAKIE CZYNNOŚCI PROCEDURALNE MAJĄ MIEJSCE PO OFICJALNYM PRZYJĘCIU POZWU?

Na tym etapie sąd kościelny przystępuje do zbierania wszystkich dowodów, wysyła pytania do świadków oraz przesłuchuje strony indywidualnie, jeśli zaistnieje taka potrzeba. Nigdy nie ma miejsca sytuacja, w której byli małżonkowie muszą spotkać się w Trybunale.

- Jak już wspomniano wyżej, Sędzia zawiadamia drogą pocztową obydwie strony o tytułach sprawy.
- Strona pozwana, jak również Powód, mają możliwość zaakceptowania proponowanych tytułów nieważności lub sprzeciwu co do tych tytułów. Strony mogą podać inne tytuły nieważności, jak również poprosić o zmianę Sędziego lub innej osoby wchodzącej w skład personelu sądowego, jeśli istnieje ku temu ważna przyczyna. Były małżonek ma okazję do złożenia swojego zeznania i przedstawienia listy swoich świadków. Jeśli strona pozwana wyraża chęć

udziału w procesie, będzie do niej wysłany kwestionariusz z pytaniami.

- Świadkowie, którzy posiadają wiedzę dotyczącą relacji stron przed i w czasie małżeństwa składają swoje pisemne zeznania potwierdzone przysięgą.

- W bardziej skomplikowanych sprawach strony mogą być poproszone na osobisty wywiad z psychologiem sądowym.

- Dodatkowo, w niektórych sprawach, biegły psycholog może być poproszony o wydanie opinii dla Sędziego, na podstawie pisemnych zeznań stron i świadków.

- Sędzia kontaktuje się ze stronami w momencie, gdy sprawa jest gotowa do zamknięcia oraz proponuje możliwość przedstawienia dodatkowych zeznań w ciągu dwóch tygodni. Na tym etapie procesu obydwie strony mają prawo do wglądu w Akta sprawy, ale tylko w siedzibie Trybunału i w obecności pracownika Trybunału. Z Trybunału nie można zabrać żadnego dokumentu ani robić ich kopii.

- Następnie pracownik Trybunału zwany obrońcą Węzła Małżeńskiego, przedstawia Sędziemu opinię na temat małżeństwa poddanego w wątpliwość.

- Jeżeli Adwokat został przydzielony jednej bądź obu stronom, przedstawia on również swoją opinię.

- Następnie Sędzia wydaje decyzję i obydwie strony są o niej informowane. Po wydaniu decyzji strony mogą w Trybunale zapoznać się z treścią wyroku.

- Jeśli decyzja Sędziego jest pozytywna (tzn. stwierdzająca nieważność małżeństwa), sprawa jest automatycznie przekazana do Sądu Apelacyjnego II Instancji. Gdy Trybunał Apelacyjny potwierdzi decyzję I Instancji, proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa jest zakończony.

- Jeśli decyzja I Instancji jest negatywna, (tzn. nie stwierdzająca nieważności), to sprawa kończy się, o ile żadna ze stron nie odwoła się do Sądu Apelacyjnego II Instancji. Więcej informacji z tej dziedziny znajduje się nr 17-20.

- Przez cały czas trwania procesu obydwie strony powinny kontaktować się z Sędzią w celu zasięgnięcia informacji, na jakim etapie jest sprawa. **Zmianę adresu należy niezwłocznie zgłosić do Trybunału.**

13. CZY ZEZNANIA SĄ OBJĘTE TAJEMNICĄ?

Wszelkie informacje zebrane w czasie procesu są objęte tajemnicą. Wyjątek stanowią przypadki wymagane przez prawo kanoniczne i stanowe.

- Prawo kanoniczne daje prawo do wglądu w Akta sprawy tylko obydwu stronom. Sędzia może określić, które dokumenty nie są udostępnione z racji na poważne niebezpieczeństwo dla którejś ze stron lub są wyłączone przez prawo cywilne.
- Celem udostępniania stronom materiału dowodowego, jest możliwość uzasadnienia lub przeciwnie co do możliwej deklaracji stwierdzającej nieważności małżeństwa. Były/a małżonek/ka ma prawo do zapoznania się z treścią zeznania Powoda i wyrażenia swojej opinii na ten temat.

14. WSZYSTKO O ŚWIADKACH.

Świadek jest osobą, która dostarcza Trybunałowi informacje dotyczące stron i ich wzajemnych relacji. Idealnie byłoby, gdyby świadek mógł podać informacje dotyczące związku stron przed ślubem, z dnia ślubu, ich wspólnego życia po ślubie i powodów, które spowodowały rozpad małżeństwa. Prawo kanoniczne pozwala większości osób, począwszy od członków rodziny, na zeznawanie w procesie. Prawo kanoniczne wyklucza spośród nich spowiedników i osoby niepełnoletnie.

- Z reguły Trybunał nie przyjmuje zeznań od dzieci obydwu stron (niezależnie od wieku) oraz od obecnych małżonków cywilnych stron. Trybunał pozwala na to tylko w sytuacji, gdy istnieje ku temu szczególny powód.
- W ciągu trzech tygodni od zaakceptowania sprawy, Sędzia powiadamia świadków podanych przez strony i przesyła im pytania drogą pocztową. Świadczenie nie muszą stawiać się osobiście w Trybunale.
- Listę świadków - **przynajmniej trzech** podaje Powód razem ze swoim zeznaniem. Strona pozwana ma również prawo do podania swoich świadków.
- Zanim Powód poda listę świadków, powinien wcześniej upewnić się, czy te osoby godzą się na udział w procesie. Powinien też zachęcić ich, aby

jak najszybciej (w ciągu dwóch tygodni) przesłali swoje zeznania do Trybunału. **Najczęstszym powodem opóźnienia w prowadzeniu sprawy jest fakt, iż świadkowie zbyt długo zwlekają z przesłaniem swoich odpowiedzi.** Zalecane jest, aby również świadkowie zrobili **kopii przesyłanych do Trybunału zeznań** na wypadek ich zaginięcia.

• W szczególnych przypadkach, jeżeli nie ma możliwości przedstawienia faktycznych świadków, Trybunał może poprosić o świadków charakteru potwierdzających jedynie wiarygodność Powoda.

15. CZY PROCES O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA MA WPŁYW NA PRAWNE UZNANIE DZIECI?

Nie. Ta sprawa budzi wiele nieporozumień. Trzeba więc pamiętać, że wg. prawa kanonicznego stwierdzenie nieważności małżeństwa nie zmienia prawnego uznania dzieci w prawie cywilnym Stanów Zjednoczonych i Polski. Prawo kanoniczne w kan. 1137 Kodeksu Prawa Kanonicznego stwierdza: „Za dzieci prawego pochodzenia uważa się poczęte lub urodzone z małżeństwa ważnego lub mniemanego” (uznanego za ważne).

16. JAKA JEST RÓŻNICA POMIĘDZY CYWILNYM ROZWODEM A KOŚCIELNYM STWIERDZENIEM NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA? DLACZEGO KOŚCIOŁOWI NIE WYSTARCZA ROZWÓD CYWILNY?

Ponieważ Kościół i państwo są odrębnymi instytucjami, kościelne stwierdzenie nieważności małżeństwa nie ma cywilnych skutków prawnych. Aby rozpocząć proces kościelny należy wcześniej przeprowadzić cywilny proces rozwodowy. Często w procesie cywilnym tytuły o nieważność małżeństwa są inne od kościelnych. Kościół katolicki w procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa bierze pod uwagę i bada wszystkie fakty dotyczące rozpadu małżeństwa (zob. też: nr 27).

17. CZY DECYZJA TRYBUNAŁU METROPOLITALNEGO ARCHIDIECEZJI CHICAGO JEST OSTATECZNA?

- Nie. Jak już wcześniej wspomniano (zob. nr 12), każda pozytywna decyzja (stwierdzająca nieważność) musi być potwierdzona przez Sąd Apelacyjny II Instancji (Court of Appeals), czyli Trybunał dla wszystkich diecezji w Stanie Illinois. Każda ze stron może również odwołać się bezpośrednio do Sądu Roty Rzymskiej (jak to wyjaśnia nr 18).
- Jeśli Trybunał Archidiecezji Chicago wyda negatywną decyzję (nie potwierdzającą nieważności) to proces się kończy pod warunkiem, że żadna ze stron nie odwoła się do Sądu Apelacyjnego.

18. NA CZYM POLEGA APELACJA?

CZY MOŻNA ODWOŁAĆ SIĘ BEZPOŚREDNIO DO RZYMU?

Trybunał Archidiecezji Chicago powiadamia obydwie strony o podjętej decyzji. Jeżeli którakolwiek ze stron nie zgadza się z decyzją I Instancji, może odwołać się od niej w ciągu trzech tygodni. Po otrzymaniu pisemnej apelacji Sędzia przekazuje sprawę do II Instancji. Z kolei Sąd Apelacyjny II Instancji Archidiecezji Chicago informuje obydwie strony o charakterze postępowania sądowego.

- Gdy II Instancja rozpatrzy apelację wtedy informuje o swojej decyzji Sąd I Instancji.
- Zazwyczaj Sąd Apelacyjny rozpatruje wszystkie odwołania. Jednakże strona może odwołać się bezpośrednio do Sądu Roty Rzymskiej — Najwyższego Sądu Małżeńskiego i w takim przypadku apelacja jest rozpatrywana przez ten Trybunał. Strona odwołująca się do Rzymu ponosi kosztą prowadzonego tam procesu.

19. CO TRZEBA ZROBIĆ, ABY ODWOŁAĆ SIĘ OD DECYZJI TRYBUNAŁU?

Strona może dodać swoją osobistą apelację do automatycznego odwołania wymaganego przy każdej decyzji afirmatywnej (stwierdzającej nieważność). Aby dodać osobistą apelację należy:

- Pisemnie powiadomić Sędziego, który wydał decyzję o chęci odwołania się do Sądu II Instancji. Należy to uczynić w ciągu trzech tygodni od daty poinformowania o wydanej decyzji I Instancji.
- Zapoznać się z treścią wyroku, aby lepiej zrozumieć podstawy wydanej decyzji.
- Podać nowe tytuły stwierdzające nieważność małżeństwa bądź nowe dowody, które trzeba przedstawić w apelacji.
- O ile strona nie zaznaczy, że chce się odwołać do Sądu Roty Rzymskiej zakłada się, że strona wnosi apelację do Sądu Apelacyjnego II Instancji.
- Należy pamiętać, że koszta apelacji ponosi odwołująca się strona.

20. GDY POZYTYWNA DECYZJA TRYBUNAŁU (STWIERDZAJĄCA NIEWAŻNOŚĆ) JEST POTWIERDZONA PRZEZ SĄD APELACYJNY LUB SĄD ROTY RZYMSKIEJ - CZY OBYDWIE STRONY STAJĄ SIĘ STANU WOLNEGO I MOGĄ ZAWARZEĆ MAŁŻEŃSTWO W KOŚCIELE KATOLICKIM?

Tak. Oznacza to, że rozpatrywane małżeństwo nie jest już przeszkodą do zawarcia nowego związku w Kościele katolickim. Orzeczenie nieważności małżeństwa czyni obydwie strony wolne od węzła małżeńskiego.

- Biorąc pod uwagę bolesne skutki rozvodu cywilnego, Sędzia kościelny może zażądać, aby jedna lub obydwie strony uczestniczyły w specjalnym poradnictwie zanim wstąpią w nowy związek.
- W niektórych przypadkach, Sąd Apelacyjny może wydać stronom nakaz skonsultowania się z księdzem lub inną kompetentną osobą przed zawarciem nowego sakramentalnego związku małżeńskiego. **Należy to uczynić, co najmniej 4 miesiące przed datą ślubu.**
- Zakaz zawierania ponownego związku małżeńskiego bez odbycia poradnictwa jest wydawany wtedy, gdy istnieje słuszna obawa czy osoba jest wystarczająco przygotowana do zawarcia małżeństwa lub, gdy istnieje prawdopodobieństwo, iż kolejne małżeństwo może również zakończyć się niepowodzeniem.

21. CZY TRYBUNAŁ MAŁŻEŃSKI ARCHIDIECEZJI CHICAGO WYDAJE KIEDYKOLWIEK NEGATYWNE DECYZJE?

- Tak. Prawo kościelne zakłada, że wszystkie zawarte związki małżeńskie są ważne. Osoba rozpoczynająca proces o nieważność małżeństwa musi udowodnić, że było inaczej. Podczas procesu sądowego powinna ona przedstawić dowody oraz świadków potwierdzających przyczyny nieważności małżeństwa.
- Jeżeli Trybunał Małżeński wydaje wyrok negatywny (podtrzymujący ważność) to proces kończy się chyba, że jedna lub obydwie strony odwołają się do Sądu Apelacyjnego. Wtedy rozpoczyna się odpowiednią procedurę (zob. nr 17- 19).

22. CZY TRYBUNAŁ ARCHIDIECEZJI CHICAGO PROWADZI JESZCZE INNE RODZAJE PROCESÓW MAŁŻEŃSKICH?

Procedura opisana wyżej nazywa się formalnym procesem stwierdzenia nieważności małżeństwa. W zależności od przedstawionych dowodów i okoliczności istnieją jeszcze inne rodzaje procesów. W takiej sytuacji Trybunał kontaktuje się z osobą rozpoczynającą proces i wyjaśnia szczegóły. Jeżeli np. jedna ze stron lub obydwie nie są ochrzczone, możliwy jest procedura zwana Przywilejem Piotrowym. Tylko Papież może takie małżeństwo rozwiązać. Istnieje również tzw. proces z dokumentów potwierdzających, iż w momencie zawierania małżeństwa istniała jakaś kanoniczna przeszkoda do jego ważności (impotencja, pokrewieństwo, itp.).

INNE CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA

W tej części podajemy często zadawane nam pytania zarówno przez Powoda jak i stronę Pozwaną.

23. JAK DŁUGO TRWA PROCES O STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA?

Jest rzeczą niemożliwą podanie dokładnego okresu trwania procesu. Generalnie decyzja jest podjęta w

przeciągu od **12 do 14 miesięcy** od momentu przyjęcia sprawy przez Sędziego (zob. nr 11). Jednakże **nikomu nie możemy zagwarantować, kiedy sprawa zostanie ukończona**, gdyż składa się na to wiele czynników.

24. CZY TRYBUNAŁ MAŁŻEŃSKI W CHICAGO PROWADZI WSZYSTKIE SPRAWY?

W niektórych przypadkach Trybunał Małżeński w Chicago nie posiada kompetencji, czyli pozwolenia przewidzianego w prawie, do prowadzenia sprawy. Trybunał w Chicago ma prawo prowadzenia spraw małżeństw zawartych na terenie Archidiecezji Chicago, lub jeśli strony mieszkają na terenie Archidiecezji, lub jeśli większość świadków mieszka na terenie Archidiecezji Chicago.

25. CZY OBYDWIE STRONY MAJĄ TE SAME PRAWA?

Tak, obydwie strony mają te same prawa. Jednakże zaangażowanie i udział stron są różne. Obydwie strony mają prawo do:

- Poinformowania ich o procesie i proponowanych tytułach nieważności.
- Zakwestionowania proponowanych tytułów nieważności oraz zaproponowania innych.
- Bezpłatnej pomocy ze strony przydzielonego im adwokata.
- Złożenia zeznań i przedstawienia swoich świadków.
- Wglądu w zeznania drugiej strony oraz zeznań świadków.
- Osobistego odwołania się od decyzji Sądu.

26. CO JEŚLI JENDA ZE STRON NIE ZGADZA SIĘ Z TYTUŁEM NIEWAŻNOŚCI?

Każda ze stron ma prawo do wyrażenia swojej opinii na temat proponowanego tytułu nieważności małżeństwa i może to przedstawić Sędziemu. Każda ze stron może podać inny tytuł nieważności. Ostateczna decyzja ustalająca tytuł nieważności należy wg. prawa do Sędziego.

27. DLACZEGO KANONICZNE TYTUŁY NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA SĄ INNE NIŻ TE UŻYWANE W ROZWODACH CYWILNYCH?

Procedura stwierdzenia nieważności małżeństwa jest oparta na Prawie Rzymskim oraz na teologicznym rozumieniu małżeństwa przez Kościół katolicki a nie na prawie cywilnym. Kościelne tytuły nieważności małżeństwa są oparte albo na niezdolności osoby do zawarcia małżeństwa lub braku odpowiedniej intencji do zawarcia tego małżeństwa. Kanoniczne powody nie używają cywilnych tytułów takich jak „niezgodność charakterów” albo „bez orzeczenia winy”.

28. JEŻELI STRONA PRAGNIE ADWOKATA TO CZY MOŻE GO SOBIE WYBRAĆ?

Strona ma prawo do bezpłatnego adwokata zatrudnionego przez Trybunał w Chicago. Adwokat jest osobą biegłą w prawie kanonicznym oraz procedurach prowadzenia procesu.

29. DLACZEGO ISTNIEJĄ OKREŚLONE LIMITY CZASOWE NA POSZCZEGÓLNE ETAPY PROCESU?

- Podobnie jak w prawie cywilnym, tak samo w prawie kościelnym każda osoba ma prawo do przedłożenia swojej sprawy i zakończenia jej w odpowiednim czasie.
- Dlatego w prawie kanonicznym istnieją reguły mające na celu uniknięcie bezpodstawnych opóźnień.

30. CO STRONA MOŻE ZROBIĆ, GDY NIE ZGADZA SIĘ Z DECYZJĄ TRYBUNAŁU?

Jak już wspomniano w pytaniu 18, każda ze stron ma prawo odwołania się do Sądu Apelacyjnego. Odwołanie się do wyższej instancji pociąga za sobą konieczność przedłożenia nowych zeznań i nowych tytułów nieważności.

31. CZY STWIERDZENIE NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA ZMIENIA CYWILNE ORZECZENIE ROZWODOWE?

Nie. Decyzja Sądu Kościelnego nie ma cywilnych skutków prawnych z racji na odrębne prawo Kościoła i prawo świeckie w USA.

32. NA JAKIEJ PODSTAWIE KOŚCIÓŁ MOŻE „UNIEWAŻNIĆ” MAŁŻEŃSTWO? NIKT PRZECIEŻ NIE MOŻE WYMAZAĆ CZEGOŚ, CO SIĘ FAKTYCZNIE WYDARZYŁO.

W rzeczywistości sformułowanie „nieważność małżeństwa” nie pojawia się w Kodeksie Prawa Kanonicznego. Terminy: *nieważność, nieważny, stwierdzenie nieważności* są tylko terminami prawnymi, a nie używanymi potocznie.

- Kościół nie chce wymazać faktu zaistnienia małżeństwa dwojga ludzi żyjących razem przez określony czas, ani też zaprzeczyć prawnego istnienia dzieci z tegoż związku.

- Dekret stwierdzający nieważność małżeństwa orzeka jedynie, że wbrew oczywistym faktom małżeństwo które miało miejsce, zostało zawarte nieważnie z powodu braku wymaganych warunków potrzebnych do jego ważności (zob. nr 1).

- Wyrok Kościoła jest więc deklaracją o ważności lub nieważności małżeństwa w oparciu o fakty i dowody przedstawione w świetle prawa kanonicznego.

33. DLACZEGO MUSZĘ PRZECHODZIĆ PRZEZ TAK DŁUGI I SKOMPLIKOWANY PROCES? JESTEM PRZECIEŻ CZŁOWIEKIEM WIERZĄCYM. DLACZEGO KOŚCIÓŁ NIE WIERZY MI, ŻE MOJE MAŁŻEŃSTWO BYŁO POMYŁKĄ? TO BYŁO OCZYWISTE, ŻE MIELIŚMY PROBLEMY W NASZYM MAŁŻEŃSTWIE.

Większość małżeństw ma problemy. Jednakże małżonkowie uczą się jak je rozwiązywać i iść do przodu. Kiedy małżeństwo kończy się rozwodem, powstaje pytanie, dlaczego tak się stało. Kiedy małżonkowie składają przysięgę, podejmują decyzję całkowitego oddania się sobie wzajemnie i na zawsze w nierozzerwalnym przymierzu. W procesie

o stwierdzenie nieważności małżeństwa przynajmniej jedna ze stron twierdzi, że było inaczej.

- To czy małżeńskie przymierze jest wiążące czy nie, nie jest prywatną opinią - trzeba to prawnie udowodnić. Trud udowodnienia spoczywa na osobie rozpoczynającej proces (Powodzie).

- Kościelne stwierdzenie nieważności małżeństwa nie mówi, że małżeństwo było pomyłką. Orzeczenie nieważności małżeństwa stwierdza, że w momencie przysięgi małżeńskiej brakowało jakiegoś istotnego elementu potrzebnego do zaistnienia małżeństwa.

- Powód prosi Sąd kościelny o określenie jego statusu w Kościele i pyta czy w świetle prawa kanonicznego jest on dalej związany tym małżeństwem czy też nie. Decyzja Kościoła nie może być podjęta bez przedłożenia dowodów i zbadania ich. To nie małżonkowie orzekają o ważności lub nieważności małżeństwa, ale Kościół.

- Zakłada się, że obydwie strony w małżeństwie działają w dobrej wierze, ale jedna w nich może mieć inną opinię i zakwestionować ważność związku małżeńskiego.

34. MOJE RELACJE Z BYŁYM MAŁŻONKIEM NIE SĄ NAJLEPSZE. CZY MÓJ BYŁY MAŁŻONEK MUSI BYĆ POWIADOMIONY O TYM PROCESIE? JEŻELI TAK, TO CZY MOGĘ ZACHOWAĆ W TAJEMNICY MÓJ ADRES?

- Niezależnie od tego, co się wydarzyło w przeszłości, według prawa kanonicznego były małżonek ma prawo wiedzieć o rozpoczęciu procesu.

- Nigdy nie zaistnieje sytuacja, w której byli małżonkowie spotkają się w siedzibie Trybunału.

- Trybunał nie ujawnia adresu stronie pozwanej. Ta informacja jest poufna.

35. DLACZEGO KOŚCIÓŁ „NAGRADZA” STWIERDZENIEM NIEWAŻNOŚCI MAŁŻEŃSTWA MOJEGO BYŁEGO MAŁŻONKA? PRZECIEŻ DRUGA STRONA BYŁA ODPOWIEDZIALNA ZA ROZPAD MAŁŻEŃSTWA.

Sąd nie ocenia stron, ale ocenia fakty związane z małżeństwem. Orzeczenie nieważności małżeństwa

nie jest nagrodą. Jest to stwierdzenie faktu, że zaistniała poważna przeszkoda, na podstawie której małżeństwo nie mogło być uznane za ważne zgodnie z prawem Kościoła katolickiego.

36. CO SIĘ DZIEJE, JEŚLI BYŁY MAŁŻONEK NIE CHCE UCZESTNICZYĆ W PROCESIE?

Obydwie strony mają prawo udziału w procesie. Jednakże, jeśli strona pozwana nie wyraża chęci udziału:

- Sprawa nadal będzie się toczyć.
- Strona pozwana będzie informowana o poszczególnych etapach sprawy i o wyroku.
- Decyzja Sądu będzie oparta tylko na dostępnych zeznaniach Powoda i jego/jej świadków.

37. CO BĘDZIE, JEŚLI BYŁY MAŁŻONEK NIE CHCE ORZECZENIA STWIERDZENIA NIEWAŻNOSCI MAŁŻEŃSTWA?

Jedna ze stron ma prawo prosić Trybunał kościelny o zbadanie swojego związku małżeńskiego niezależnie od sprzeciwu drugiej strony. Strona, która chce bronić ważności swojego związku ma prawo przedstawić swoje racje i poprzeć je dowodami. Jednakże, proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa nie może być zatrzymany tylko dlatego, że druga strona nie zgadza się na proces.

38. CZY SĄD PRÓBUJE UDOWODNIĆ LUB POKAZAĆ WINĘ JEDNEGO Z MAŁŻONKÓW?

Nie. To małżeństwo podlega ocenie sądu kościelnego, a **nie osoby** małżonków. To nie strona, ale Trybunał odpowiada na pytanie czy małżeństwo było **zawarte** ważne lub nieważne. Ponieważ Kościół zakłada, że każde małżeństwo było zawarte ważnie, Powód musi przedstawić dowody na to, że było inaczej.

**39. CZY MAŁŻEŃSTWO NIE JEST SPRAWĄ PRYWATNĄ
POMIĘDZY MAŁŻONKAMI? CZY TO NIE MAŁŻONKOWIE
POWINNI ORZEKAĆ O
WAŻNOŚCI LUB NIEWAŻNOŚCI ICH ZWIĄZKU?**

Wbrew powszechnej opinii, małżeństwo nie jest aktem prywatnym. Małżeństwo to publiczny kontrakt prawny dwojga ludzi, powodujący określone skutki prawne zarówno cywilne jak i religijne.

**40. CZY OSOBA ROZWIEDZONA MOŻE PRZYSTĘPOWAĆ DO
SAKRAMENTÓW ŚWIĘTYCH? POWIEDZIANO MI,
ŻE PODLEGAM EKSKOMUNICE.**

Jest to błędne, ale niestety częste twierdzenie.

**OSOBA ROZWIEDZONA NIE JEST
EKSKOMUNIKOWANA** przez sam fakt **rozvodu** i może przyjmować sakramenty święte (Komunię, itp., jak również mieć pogrzeb chrześcijański). **Zakaz** przystępowania do Komunii powstaje tylko wtedy, gdy osoba rozwiedziona wchodzi w kolejny związek **bez** orzeczenia nieważności wcześniejszego małżeństwa. W rzeczywistości taka osoba żyje w związku nie uznanym przez Kościół.

**41. NIE MOGĘ SOBIE WYOBRAZIĆ, ABY PAN JEZUS
WYMAGAŁ TAKIEGO PROCESU. TEGO NIE MA W BIBLIJ.
DLACZEGO KOŚCIÓŁ NIE POZWALA MI SPOKOJNIE ŻYĆ?**

Od czasów Jezusa chrześcijanie próbują żyć według Jego nauki. Jezus w swoim nauczaniu nie zawsze podawał sposoby rozwiązania danej kwestii. Poprzez wieki Kościół szuka praktycznego zastosowania Jezusowej nauki. Jezus wysoko cenił małżeństwo i nauczał, że rozwód jest nie do przyjęcia. Ponieważ małżeństwo jest ważną sprawą, dlatego wnikliwa procedura prawna jest potrzebna do stwierdzenia czy małżeństwo było zawarte ważnie czy nieważnie.

42. MÓJ ZNAJOMY POWIEDZIAŁ MI, ŻE TEN PROCES TO TYLKO SPOSÓB ROBIENIA PIENIĘDZY PRZEZ KOŚCIÓŁ. ILE KOŚCIÓŁ ZARABIA NA PRZEPROWADZENIU PROCESU?

Tego rodzaju opinie są nieprawdziwe. Ostatnie statystyki wykazują, że Kościół nie tylko nie „zarabia” na prowadzeniu procesu, ale wręcz ponosi straty finansowe wynikające z prowadzenia procesu. Deficyt w budżecie sądów kościelnych w Stanach Zjednoczonych sięga 3 milionów dolarów rocznie.

43. DLACZEGO PŁACI SIĘ ZA PRZEPROWADZENIE PROCESU I JAKA JEST WYSOKOŚĆ TEJ OPŁATY?

Opłata za proces tylko częściowo pokrywa rzeczywiste koszty prowadzenia procesu przez Trybunał. Wchodzi w to opłata za użytkowanie budynku, pensje pracowników i wydatki administracyjne. **Opłata za przeprowadzenie procesu to nie dobrowolny „datek” na Kościół lub tym bardziej opłata za pozytywne rozpatrzenie sprawy.**

- Osoba rozpoczynająca proces jest odpowiedzialna za opłatę procesu.
- Prawdziwa niezdolność do zapłacenia całej sumy lub przynajmniej jej części nie jest nigdy przeszkodą w prowadzeniu procesu. Jednakże, zgodnie z zasadą sprawiedliwego zarządzania darami Bożymi, każda osoba powinna, w miarę swoich możliwości, spełnić swoje zobowiązania finansowe wobec Kościoła.
- Rzeczywisty koszt każdej sprawy jest dla Archidiecezji dwukrotnie większy niż wymagana opłata.

Szczegóły dotyczące opłat są przesyłane osobie rozpoczynającej proces.

44. DLACZEGO NIE MOGĘ USTALIĆ DATY MOJEGO PRZYSZŁEGO ŚLUBU ZANIM PROCES BĘDZIE ZAKOŃCZONY?

- Po pierwsze, Trybunał nie może gwarantować dokładnej daty zakończenia sprawy.
- Po drugie, nikt nie może być pewny, że ostateczna decyzja będzie pozytywna (stwierdzająca nieważność).

- Po trzecie, w niektórych przypadkach, jedna ze stron po wydaniu wyroku musi wypełnić określone warunki podane przez Trybunał zanim wstąpi w ponowny związek małżeński w Kościele katolickim.
- Zdarza się, że narzeczeni mogą znaleźć się w niezręcznej sytuacji, ponieważ ustalili datę ślubu zanim proces został zakończony, bądź decyzja była negatywna (nie stwierdzająca nieważności). Dla **dobrych narzeczonych data kolejnego ślubu nie może być ustalana** zanim sprawa nie jest definitywnie zakończona, tzn., gdy Sąd Apelacyjny zatwierdzi wyrok I Instancji.

45. JEŻELI MAM WIĘCEJ PYTAŃ TO GDZIE MOGĘ SIĘ ZWRÓCIĆ?

Więcej informacji można znaleźć na stronie Archidiecezji of Chicago: www.archchicago.org (proszę wybrać „Departments” i „Metropolitan Tribunal”) lub zadzwoniąc do Trybunału od Poniedziałku — Piątku w godzinach od 9:30AM – 4:00PM. Tel.: 312.534.5202; lub 312.534.8247; lub 312.534.8378.

OPLĄTY ZA SPRAWY PROWADZONE W TRYBUNALE ARCHIDIECEZJI CHICAGO

Zgodnie z zasadą odpowiedzialnego zarządzania dobrami materialnymi, która wzywa do świadomego wspierania funkcjonowania Kościoła, ustanowione zostały następujące opłaty sądowe.

1. APLIKACJA: OPLĄTA \$50

Oplata w wysokości \$50 pokrywa koszty druku, wysłania i rozpatrzenia Aplikacji. Oplacenie \$50 należy przesłać do Trybunału wraz z Aplikacją.

2. PROCES O STWIERDZENIE NIEWAŻ- NOŚCI MAŁŻEŃSTWA: OPLĄTA \$900

Prosimy, aby Powód (osoba rozpoczynająca proces) pokrył koszt procesu wynoszące \$900. W rzeczywistości koszt procesu jest większy. Sposób uregulowania powyższej opłaty za proces będzie omówiony na spotkaniu z przedstawicielem Trybunału (Field Advocate), po otrzymaniu pisemnych zeznań Powoda. **Powyższa opłata może być rozłożona na comiesięczne raty, np. na okres 24 miesięcy.** Archidiecezja akceptuje czeki jak również karty kredytowe lub debetowe.

Trybunał nie odrzuci Aplikacji jeśli z bardzo ważnych przyczyn powód nie ma możliwości uiszczenia części lub całości powyższej opłaty.

3. OPLĄTY ZA INNE RODZAJE SPRAW:

- Przywilej Pawłowy (*Proces dokumentalny*): \$500
- Przywilej Wiary: \$900

4. WSZYSTKIE CZEKI PROSIMY WYSTAWIAĆ NA *Catholic Bishop of Chicago*

Oplata \$50 za Aplikację jest jedyną opłatą za rozpatrzenie i przyjęcie Aplikacji przez Trybunał. Nikt inny nie może nigdy wymagać dodatkowych opłat za pomoc w wypełnieniu Aplikacji.